

РЕШЕНИЕ

№ 128

гр. Пловдив, 13.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Станислав П. Георгиев
Членове: Стоян Ат. Германов
Христо В. Симитчиев

при участието на секретаря Анна Д. Стоянова
в присъствието на прокурора М. В. Б.
като разглежда докладваното от Стоян Ат. Германов Въззивно гражданско дело № 20235000500095 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се развива по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С Решение № 437/05.12.2022 г. по гр.д. 20215200100834 по описа за 2021 г. на Окръжен съд – П. е осъдена П. на Р.Б., с адрес: ****, да заплати на И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., ****, сума в размер на 35000-тридесет и пет хиляди лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от водено срещу него наказателно производство по нохд № 857/2014 г. на СНС и внохд № 42/2017 г. на АСНС, за извършено престъпление по чл. 302, т. 1, пр. предпоследно във вр. чл. 301, ал. 1, пр. 2, алт. 2 от НК, по което е оправдан, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 13.12.2018 г. до окончателното плащане, както и сума в размер на 130369.82-сто и тридесет хиляди триста шестдесет и девет лева и осемдесет и две стотинки, представляваща обезщетение за имуществени вреди под формата на пропусната полза от неполучено брутно трудово възнаграждение, вкл. нормативни добавки и допълнително материално стимулиране, от които

ищецът е лишен за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г., на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата от 130369.82 лева от датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. до окончателното плащане, както и сумата от 39726.58-тридесет и девет хиляди седемстотин двадесет и шест лева и петдесет и осем стотинки, представляваща мораторна лихва върху главницата от 130369.82 лева за периода от 13.12.2018 г. до датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г., на основание чл. 86 от ЗЗД, като е отхвърлен иска за неимуществени вреди за разликата над присъдените 35000 лева до претендираните 70000-седемдесет хиляди лева, както и по иска за имуществени вреди за разликата над присъдените 130369.82 лева до претендираните 145824-сто четиридесет и пет хиляди осемстотин двайсет и четири лева, и по иска за мораторна лихва за разликата над присъдените 39726.58 лева до претендираните 112550.45-сто и дванадесет хиляди петстотин и петдесет лева и четиридесет и пет стотинки, като неоснователен. Осъдена е П. на Р.Б. да заплати на И. В. А. сумата от 3555.12-три хиляди петстотин петдесет и пет лева и дванадесет стотинки, от които: 10 лева за държавна такса и 3545.12 лева - адвокатско възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете, представляващи разноси за настоящото производство, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ. Осъдена е П. на Р.Б. да заплати по сметка на Окръжен съд - П. разноси за вещо лице в размер на 187.37-сто осемдесет и седем лева и тридесет и седем стотинки, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ.

Недоволен от така постановеното Решение на ПОС е останал ответникът П. на Р.Б. (ПРБ), от който е постъпила въззивна жалба с вх.№ 8949/16.12.2022 г. Решението се обжалва в осъдителните му части. Счита се същото за неправилно, поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и че е необосновано. Твърди се, че неимуществените вреди претендирани от ищеца А. са недоказани. Заявява се, че ПРБ не е пасивно материалноправно легитимирана да отговаря за неблагоприятните условия в ареста в град П., като процесуалната легитимация в случая е на ГД „И.Н.“ към М.П.. Счита се също, че неправилно е осъдена ПРБ за причинените имуществени вреди от дисциплинарното производство и прекратеното служебно правоотношение на ищеца, като тук процесуалната легитимация да отговаря има МВР. Анализира се понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, цитира се практика на ВКС.

Сочи се, че А. при условия на пълно и главно доказване не е доказал успешно твърденията си. Според този жалбоподател присъденото обезщетение от 35000 лева е завишено. Воденото срещу ищеца наказателно производство се е отличавало с фактическа и правна сложност, взетата МНО „Задържане под стража“ е била изменена в „парична гаранция“, а от 25.11.2013 г. е била изцяло отменена. Разумен е бил срокът на приключване на ДП – две години и пет месеца. По-продължителната част е била в периода на съдебната фаза, като тя не зависи от ПРБ. Не следва с така присъденото обезщетение за неимуществени вреди ищецът да се обогатява неоснователно. Според ПРБ съдът не е следвало безкритично да възприема събраните гласни доказателства, като сочи, че свидетелите са съпругата на ищеца, семейна приятелка и колега на ищеца, който е обвиняем и подсъдим по същото наказателно производство. Дадените от тях показания са били общи и неясни, с декларативен характер. Окръжният съд не е следвало да определя обезщетението за неимуществени вреди срещу ПРБ глобално, включвайки и претенциите свързани с лошите условия в ареста, като в жалбата се извършва позоваване на практиката на ВКС и ЕСПЧ, и се сочи, че реда за разглеждане на претенция за подобно обезщетение е чрез административните съдилища, съгласно специалния процесуален ред предвиден в чл. 203 и сл. от АПК. Във връзка с обжалването на присъденото обезщетение за имуществени вреди анализира дисциплинарното производство спрямо ищеца, което е довело до прекратяване на служебното му правоотношение. Според жалбоподателя МВР не е поставено в условия на обвързана компетентност и няма нормативно задължение при повдигнато обвинение спрямо А. да го уволнява, още повече, че съществува презумпция за невиновност до влизане в сила на осъдителна присъда спрямо ищеца. ПРБ не е била участвала в дисциплинарното производство, няма отношение към същото, като липсва причинно-следствена връзка между претендирани вреди с нейни действия или бездействия. Моли първоинстанционното решение да бъде отменено, като предявените искове бъдат отхвърлени, алтернативно присъдените обезщетения да бъдат намалени.

Не е подаден в законния срок изричен отговор на така внесената от ПРБ въззивна жалба.

С вх.№ 1047/01.02.2023 г. е депозирана въззивна жалба от И. В. А.. Решението на П.ОС се обжалва в отхвърлителната част, а именно над

присъдената сума от 35000 лева като обезщетение за неимуществени вреди до претендираната сума в размер на 70000 лева. Твърди се, че в тази част решението на окръжния съд е неправилно, като постановено в противоречие с материалния закон и процесуалните правила. Описва се подробно фактическата обстановка по воденото срещу ищеца наказателно производство, както и относно дисциплинарното производство против него и водените административни дела пред Административен съд – П. и Върховен административен съд. Излагат се подробни доводи свързани с нарушение на материалния закон, а именно относно размера на обезщетението. Анализира се понятието „справедливост“ по чл. 52 от ЗЗД. В аргументационна синтезираност се изяснява есенциалната му корелация с етичната категория справедливост, като екзистенциално се излагат концептуалните му аспекти с оглед етичната еманация и крайна цел на правосъдието. Извършват се позовавания на практика на ВКС и ЕСПЧ. Цитират се конкретни произнасяния с актове на ВКС относно претърпени репутационни щети, каквито се твърди да са нанесени с оглед социалния и професионалния статус на ищеца като младши автоконтрольор. Извършва се съпоставяне с актуалните МРЗ към момента на увредата в цитираните актове на ВКС. В така внесената въззивна жалба, ищецът взема отношение към въззивната жалба на ПРБ, като смята, че следва да бъде дадена вяра на разпитаните свидетели, които имат непосредствени впечатления от състоянието му; счита, че именно провежданото от ПРБ разследване е довело до: дисциплинарното производство спрямо него; че именно то е довело до задържането му под стража в изключително лоши условия на ареста в П.; че ПРБ е отговорна за внасянето на наказателното производство в съда, а оттам и за продължителността на целия наказателен процес, включително и съдебната му фаза; че заключението на ВЛ по ССЕ е доказало размера на щетите, произлезли от отстраняването от длъжност на ищеца поради действията на ответника. Моли за отмяна на първоинстанционното решение в отхвърлителната му част.

По така внесената въззивна жалба от А. не е постъпил в срок отговор от ПРБ.

Въззивните жалби са подадени в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК от легитимирани лица – ищец и ответник, засягат се неблагоприятни

отхвърлителни, респ. осъдителни за тях части от първоинстанционно решение, по съдържание и приложения са редовни, поради което се явяват допустими.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Пред Окръжен съд – П. (П.ОС) са били предявени обективно кумулативно съединени иски от И. В. А. против П. на Р.Б., за заплащане на: обезщетение в размер на 70000 лева за претърпени неимуществени вреди, настъпили от незаконно обвинение в извършване на престъпление, приключило с оправдателен съдебен акт по внохд № 42/2017 г. на А. с. наказателен съд (АСНС), на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва от 25.05.2018 г. - датата на влизане в сила на оправдателната присъда до окончателното плащане, както и на обезщетение в размер на 145824 лева за претърпени имуществени вреди под формата на пропуснатата полза, представляваща брутно трудово възнаграждение, включително дължими добавки и допълнително материално стимулиране, от които ищецът е лишен за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г., на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. до окончателното плащане на главницата, както и сумата в размер на 112550.45 лева, представляваща законна лихва върху главницата от 145824 лева за периода 08.06.2011 г. до датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г., на основание чл. 86 от ЗЗД. Твърдяло се е, че ищецът от 1998 г. е бил държавен служител в системата на МВР, а със заповед от 10.05.2010 г. е бил назначен като младши автоконтрольор в група „П.П.“ към отдел „К.П.“ при ОД на МВР - П.. На 08.06.2011 г. ищецът бил арестуван от служители на вътрешна сигурност в сградата на К. „П.П.“ в П. във връзка с образувано ДП № 9-П/2011 г. на СО на СГП, пр. преписка № 4-671/2011 г. на СГП, за което ищецът е привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 302, т. 1, предл. предпоследно във вр. с чл. 301, ал. 1, предл. 1 и 2, алтерн. 2 във вр. с чл. 20, ал. 2 от НК - за поискан и приет подкуп от полицейски орган, загдето е извършил или не е извършил действие по служба в съучастие с неустановено лице като извършител. Била му е наложена мярка за процесуална принуда 72-часово прокурорско задържане в НСлС. На 09.06.2011 г. СГП е поискала от СГС по чнд № 404/2011 г. на основание чл.

64, ал. 1 от НПК, да наложи на ищеца постоянна мярка за неотклонение „задържане под стража“. Делото е било препратено по компетентност на ОС - П., като е образувано чнд № 374/2011 г., а ищецът е откаран в ареста в П., окован в белезници. С протоколно определение от 11.06.2011 г. ОС - П. е наложил МНО „задържане под стража“. След подадена жалба с определение от 16.06.2011 г. на ПАС по вчнд № 313/2011 г. МНО е потвърдена. Подаденото по-късно искане за промяна в наложената мярка е било отхвърлено както от окръжния, така и от апелативния съд. ПАС налага на ищеца забрана за подаване на ново искане за два месеца. Едва 5 месеца по-късно, на 21.11.2011 г. наложената мярка „задържане под стража“ е била изменена в парична гаранция от 2000 лева и ищецът е освободен от ареста. Били са изложени подробни твърдения относно лоши условия в ареста - площта на килията е около 11-12 кв.метра, където ищецът пребивавал заедно с още трима арестанти, помещението е било под земята и нямало прозорци, осветлението е било извън килията и не можело да освети цялото пространство, вентилационната система не работела, без възможност за лична хигиена - определен е бил един ден за баня, възможността да се посети тоалетна е била неадекватно ограничена - само когато бъде отключена килията, което през нощта се случвало само при настоятелно тропане по вратата. Предлагащата храна в ареста е била в оскъдно количество - арестантите получават за закуска една вафла, а месото липсвало изцяло. Свижданията са били в присъствието на надзирател, поради което било невъзможно да се споделят лични неща. Със заповед рег. № 3-1689/27.06.2011 г. на директора на ОДМВР - П. е било образувано дисциплинарно производство срещу ищеца, като същият е бил временно отстранен от служба, на основание чл. 227, ал. 1 от ЗМВР поради извършване на тежки нарушения на служебната дисциплина. В резултат на дисциплинарното производство ищецът е бил дисциплинарно уволнен със заповед рег. № 3-2593/27.09.2011 г. Заповедта за уволнението е била обжалвана, но с решение по адм.дело № 785/2011 г. на Административен съд - П. жалбата на ищеца е била отхвърлена, а с решение по адм.дело № 2194/2012 г. на ВАС, 5 отд., първоинстанционното решение е било потвърдено. На 20.11.2013 г. СГП е била внесла обвинителен акт срещу ищеца А. в Специализирания наказателен съд (СНС) за извършено престъпление по чл. 302, т. 1, предл. предпоследно във вр. чл. 301, ал. 1, предл. 2, т. 2 от НК за това, че на неустановена дата в периода септември - октомври

2010 г. на АМ „Т.“, в близост до град П., в качеството си на длъжностно лице от категорията на чл. 169, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, полицейски огран - държавен служител е приел от А. Х. дар, който не му се следва - 160 лева, за да не извърши действие по служба, произтичащо от ЗДвП - да състави АУАН. Образованото нохд № 857/2014 г. на СНС е било прекратено и делото върнато на Специализираната П. за доразследване. Твърдяло се е, че впоследствие с присъда от 28.11.2016 г. по нохд № 857/2014 г. ищецът е бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение, респ. с присъда № 5/11.05.2018 г. по внохд № 42/2017 г. на АСНС е бил признат за невиновен. Излага се, че наказателното производство продължило повече от 7 години, като същото е широко отразено от различни медии в страната. Проведената акция, станала известна с наименованието „П.“ е била обект на обсъждане и от трибуната на Народното събрание. След влизане в сила на оправдателната присъда ищецът е отправил искане за отмяна на влязлото в сила решение по адм.дело № 2194/2012 г. на ВАС, 5 отд., поради наличие на нови обстоятелства. С Решение № 304/09.01.2019 г. на ВАС е отменено решението на ВАС по адм. дело № 2194/2012 г. В крайна сметка с Решение № 15250/09.12.2020 г. на ВАС е било оставено в сила решение № 142 от 27.02.2020 г. по адм.дело № 1564/2019 г. на Административен съд - П., с което е била отменена заповедта за наложеното на ищеца дисциплинарно наказание „уволнение“. От 21.01.2021 г. ищецът е бил възстановен на работа и заемал длъжността, на която е бил назначен преди образуването на наказателния процес. Искът е бил предявен на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, доколкото ищецът е оправдан в извършване на престъплението, за което е повдигнато обвинението. Подробно се излагали търпените от ищеца неимуществени вреди - затворил се в себе си, станал избухлив, имал оплаквания от световъртеж и т. н. Претендирали се и имуществени вреди в размер на 145824 лева, представляващи сбор от средната стойност на брутно трудово възнаграждение, включително дължими добавки и допълнително материално стимулиране, които е следвало да получи като държавен служител, категория „Е“ - I ст., младши автоконтрольор в група „П.П.“ към отдел „К.П.“ при ОДМВР - П., за периода 08.06.2011 г. - когато фактически е бил отстранен от длъжност, задържан под стража до 21.01.2021 г. - когато е възстановен на работа.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът ПРБ е внесла отговор пред

П.ОС, с който е изразила становище, че исковете са били допустими, но неоснователни. Изложено е било становище, че ответникът не е бил пасивно легитимиран да отговаря по претенциите за лоши условия в ареста и по тези за имуществените и неимуществени вреди, настъпили от дисциплинарното производство. По първите легитимацията принадлежала на ГД „И.Н.“ по специален ред - чл. 203 и сл. от АПК, а по вторите - на МВР. Твърдяло се е, че ищецът не е представил доказателства за търпените вреди. Изложена била аргументация, че продължителността на съдебната фаза зависела от съответния съд, а не от ПРБ. Ответникът нямал отношение и към възобновяването на административния процес и последвалото оспорване законосъобразността на заповедта за уволнение на ищеца. Липсвали доказателства за твърдяните от ищеца обстоятелства. Оспорвано е било включването в имуществените вреди и на суми „за награди“ и други поощрения, тъй като отново липсват доказателства, че ищецът е щял да получи такива. Направено е било възражение за изтекла погасителна давност досежно претенциите за лихви на основание чл. 111, б. „в“ от ЗЗД.

Окръжният съд е приел, че производството е допустимо. Легитимацията на страните съответствала на твърденията на ищеца за претърпени неимуществени вреди, причинени от образувано от ответника наказателно производство, което е било приключило с оправдателна присъда за ищеца. Сезиран е бил родово компетентният съд - чл. 7, ал. 1 от ЗОДОВ във вр. чл. 104, т. 4 от ГПК. ПзОС е приел, че не са били налице отрицателни процесуални предпоставки, които да пречат за възникването или надлежното упражняване на правото на иск, като всички възражения на ответника относно пасивната му легимация засягали въпроси по съществото на спора, а не по неговата допустимост. Твърдяното задържане под стража, като наложена мярка за неотклонение, съдът не възприемал като отделен иск - по чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗОДОВ, доколкото не се излагали съображения, че задържането под стража е било отменено като незаконно, в който случай би могло обезщетението да се определи самостоятелно и да се приеме като самостоятелен иск. Напротив - от обстоятелствената част на исквата молба според ПзОС се извличали твърдения за наказателно производство, което е приключило с оправдателна присъда, в който случай обезщетението за неимуществени вреди обхваща и вредите от незаконно задържане под стража, като в този смисъл е и т. 13 от ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС на РБ.

Първостепенният съд е посочил, че претенцията на ищеца за присъждане на законната лихва върху обезщетението за претърпени неимуществени вреди представлявала материалноправна последица от евентуалното уважаване на иска и не се предявявала като самостоятелен иск по чл. 86 от ЗЗД, поради което ищецът не е бил длъжен да сочи размера на лихвата.

Първоинстанционният съд е посочил от фактическа страна, че е било безспорно между страните, че ищецът от 1998 г. до 08.06.2011 г., когато фактически е бил отстранен от работа с прокурорското задържане за 72 часа е бил държавен служител в системата на МВР, като от 10.05.2010 г. е изпълнявал длъжността младши автоконтрольор в група „П.П.“, отдел „К.П.“ в ОД на МВР - гр. П.. Не се е спорило, че от 21.01.2021 г. ищецът е бил възстановен на работа и заема длъжността, на която е бил назначен преди образуването на наказателния процес. Установявало се от събраните по делото писмени доказателства, че на 01.03.2011 г. е било образувано ДП № 9-П/11 г. на СО - СГП срещу неизвестни длъжностни лица - служители от състава на МВР, по което на 08.06.2011 г. ищецът е бил привлечен като обвиняем на основание чл. 219, ал. 2 от НПК с първото действие по разследване за това, че на неустановена дата в периода септември - октомври 2010 г. на АМ „Т.“, в близост до град П., в качеството на длъжностно лице от категорията на чл. 169, ал. 1, т. 1 от ЗМВР - държавен служител - полицейска категория „Е“- I степен, младши автоконтрольор - I степен, група „П.П.“, отдел „К.П.“ в ОДМВР - П., в съучастие, като съизвършител с неустановено длъжностно лице от същата категория, по време на извършване на полицейска проверка по повод управление с превишена скорост, поискал от А. Х. А. дар, който не му се следва, в размер на 180 лева и приел от същия дар в размер на 160 лева, за да не извърши действие по служба, произтичащо от ЗМВР, да състави документ - АУАН във връзка с констатирано нарушение на ЗДвП - престъпление по чл. 302, т. 1, предл. предпоследно във вр. с чл. 301, ал. 1, пр. 1 и 2, алт. 2 вр. чл. 20, ал. 2 от НК. С привлечането на ищеца като обвиняем е била взета мярка за процесуална принуда 72-часово прокурорско задържане по чл. 64, ал. 2 от НПК. Установило се е, че производството по чнд № С-404/2011 г. на СГС по вземане на мярка за неотклонение „задържане под стража“ спрямо ищеца А., в срока на прокурорското задържане, е прекратено и изпратено по подсъдност на ОС - П., където е било образувано чнд № 374/2011 г., по което с определение от 11.06.2011 г. спрямо ищеца е била

взета мярка за неотклонение „задържане под стража“. Мярката е потвърдена с определение от 16.06.2011 г. по вчнд № 313/2011 г. на П. апелативен съд. Впоследствие с определение от 18.08.2011 г. по вчнд № 458/2011 г. на ПАС е била отхвърлена жалбата на ищеца за промяна на мярката за неотклонение от задържане под стража в по-лека, като на основание чл. 65, ал. 6 от НПК е бил определен двумесечен срок, в който е било недопустимо ново искане. Впоследствие обвинението му е било предявено на основание чл. 219, ал. 4 от НПК след ново привличане с протоколи от 10.10.2012 г. и от 05.12.2012 г. На 12.07.2011 г., 10.10.2012 г., 05.12.2012 г. ищецът е бил разпитван в качеството му на обвиняем по досъдебното производство. Не е било спорно, че на 21.11.2011 г. наложената мярка „задържане под стража“ е била изменена в парична гаранция от 2000 лева и ищецът е бил освободен от ареста, за което е било направено предложение от разследващите следователи до СГП на 15.11.2011 г. По-късно, с постановление от 25.07.2013 г. на СГП паричната гаранция е била отменена. С присъда от 28.11.2016 г. по нохд № 857/2014 г. на СНС ищецът е бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение, а с присъда № 5 от 11.05.2018 г. по внохд № 42/2017 г. на АСНС първоинстанционният съдебен акт, в частта досежно ищеца, е потвърден. Въззивната присъда в частта за ищеца е била влязла в сила на 29.05.2018 г. Постановеното впоследствие решение № 166/10.05.2021 г. на ВКС по н.д. № 621/2020 г., III н.о. не засягало ищеца.

Пред ПзОС са били допуснати и разпитани свидетели. Съпругата на ищеца - свидетелката Е. В. А. е заявила, че разбрала за задържането на съпруга си от медиите. А. бил задържан в следствения арест в П. за 5 месеца и половина. Поддържала е, че свижданията са били един път в седмицата, в присъствието на надзирател. Съпругът ѝ бил отслабнал, бил притеснен за баща си, който по същото време получил инсулт. Обвинявал се, че причина за инсулта е това, което се случва с него. Бил притеснен и за крайния изход на наказателното дело, вкл. за съпругата си, която била безработна и за двете си деца - на 5 и 10 години. В началото свидетелката скрила от децата за случващото се с баща им, но след забраната да се гледа мярката за неотклонение за определен период, решила да им каже и да ги заведе на свиждане. Условиата в ареста били много лоши - без чист въздух, без дневна светлина, без достъп до санитарен възел. С помощта на приятели и роднини, които изтеглили кредит, получили някакви пари, с които да започнат бизнес -

малък магазин за кафе, цигари и алкохол. Ищецът желал да израсне в кариерата и затова се явил на кандидат-студентски изпити. След като се прибрал вкъщи бил значително отслабнал. Търсел си работа, но са му отказвали с мотива, че не е за него работата, но според свидетелката мотивите са били други. Дразнела го дневната светлина, психически се тормозел. По време когато ищецът бил в ареста, хората спирали свидетелката да я питат истина ли са тези неща, които се пишат по медиите - че ищецът бил арестуван. Ищецът продължавал да е по-затворен и недоверчив. Работата като полицаи била призвание за него, затова в момента продължил да я работи. Свидетелката Б. Д. Г. дала показания, че познава ищеца от момента, когато е заживял заедно със съпругата си, тъй като е приятелка на майка ѝ. Живеела в къщата на майката на съпругата му. След като се разбрало, че И. е задържан, стресът бил много голям за всички в къщата. Когато отишли на свиждане, не разрешили на децата му да го прегърнат. Арестът изглеждал много зле. Нямало светлина. Имало много медийни изяви по телевизията и пресата относно задържаните. В началото статиите били много, след това нещата отшумели. Ищецът кандидатствал в университет, но не знае каква специалност. Много се затворил в себе си. Не бил този, който бил преди това. Свидетелят П. Г. М. е посочил, че е бил един от подсъдимите и към настоящия момент по наказателното дело. От около 2001 г. е бил колега на ищеца в П.П.. От задържането им на 08.06.2011 г. почти през целия период са били заедно - първо в ареста в София, а после и в П., около 6 месеца. Твърди, че делото било много объркано. Твърдял, че килията в която били задържани не отговаряла на елементарни изисквания - изключително тясна, от около 12-13 кв. м за 4 човека, без санитарен възел, без течаща вода, без аспирация, т. е. без чист въздух, без прозорци, осветлението е било осигурено от една крушка, което за периода от 6 месеца им увредило зрението. Ходенето до тоалетна ставало с разрешение, като е нужно да чакаш определено време докато ти бъде разрешено. Излага, че банята се ползвала веднъж в седмицата, като фактически душ липсвало, наличен бил само маркуча, но без слушалката. Жилищна площ в килията реално нямало. Свижданията се провеждали в присъствието на надзирател. При извършване на ареста ищецът бил закопчан със служебните му белезници, които той предоставил на служителите от Вътрешна сигурност (тъй като те нямали достатъчно), а свидетелят четири часа бил закопчан. Закарали ги до София, докато били с полицейските

униформи и по този начин ги вкарвали в килията с останалите арестанти. От bTV имало журналисти да заснемат конвоирането на задържаните. Не им е било осигурено да се свържат с адвокат или с роднини, дори не разбрали за какво са арестувани. Храна им е била осигурена едва на следващия ден от задържането - на обяд. При ареста са ги накарали да подпишат документи, но без да им се даде възможност да се запознаят с тях. Едва на следващия ден е била осигурена на адвокатите възможност да се свържат със задържаните.

Със заповед рег. № з-689/27.06.2011 г. на директора на ОДМВР - град П. е било образувано дисциплинарно производство срещу ищеца, респ. същият е бил временно отстранен от служба. В резултат на дисциплинарното производство със заповед рег. № з-2593/27.09.2011 г. на ищеца е било наложено дисциплинарно наказание уволнение на основание чл. 227, ал. 1, т. 7, 8 и 10 във вр. с чл. 226, ал. 1, т. 6 и чл. 224, ал. 2, т. 1, 2 и 4 от ЗМВР във вр. чл. 230, ал. 2, т. 4 от ППЗМВР и е било прекратено служебното му правоотношение, на основание чл. 245, ал. 1, т. 8 във вр. с чл. 246, т. 2 във вр. с чл. 186, ал. 1 във вр. с чл. 30, ал. 2 от ЗМВР. Наказанието е било наложено за превишаване на власт или използване на служебното положение за лична облага или за облага на трети лица, злоупотреба с власт или доверие и извършване на друго тежко дисциплинарно нарушение, като видно от мотивите наказващият орган е приел, че са били налице фактите, за които ищецът е бил предаден на съд. Заповедта за уволнението е обжалвана, но с решение № 697/28.12.2011 г. по адм.дело № 785/2011 г. на Административен съд - П. жалбата на ищеца е била отхвърлена, като с решение № 16190/18.12.2012 г. по адм. дело № 2194/2012 г. ВАС, V отд. е било потвърдено първоинстанционното решение. Установено е било, че по реда на чл. 239, т. 1 от АПК с Решение № 304/09.01.2019 г. на ВАС по адм. дело № 11242/2018 г. е било отменено влязлото в сила решение на ВАС по адм. дело № 2194/2012 г., потвърждаващо това по адм. дело № 785/2011 г. и делото било е върнато на Административен съд - П. за ново разглеждане на жалбата на ищеца против заповедта за уволнение. След това връщане, с решение № 155/13.03.2019 г. по адм. дело № 46/2019 г. Административен съд - П. отново е отхвърлил жалбата на ищеца срещу заповедта за уволнение, но това решение е отменено от ВАС с решение по адм. дело № 5056/2019 г. и делото отново е било върнато за ново разглеждане. С решение № 142/27.02.2020 г. по адм. дело № 1465/2019 г. Административен съд - П. е отменил заповедта, с

която на ищеца е било наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ и е било прекратено служебното му правоотношение, като с Решение № 15250/09.12.2020 г. на ВАС по адм. дело № 6740/2020 г. същото е било оставено в сила. От 21.01.2021 г. ищецът е бил възстановен на работа и заемал длъжността, на която е бил назначен преди образуването на наказателния процес.

От изслушаното пред ПзОС заключение на вещото лице Л. А., по допуснатата съдебносчетводна експертиза (ССЧЕ), неоспорено от страните по делото, е било установено, че общият размер на брутно трудово възнаграждение, което ищецът И. А. е щял да получи, ако е продължавал да заема длъжността „младши автоконтрольор“ в група „П.П.“ към отдел „К.П.“ при ОД на МВР - град П. за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г., включително нормативно установени дължими добавки и допълнително материално стимулиране е била в размер на 134633.12 лева, от които брутно трудово възнаграждение в размер на 117253.12 лева, допълнително материално стимулиране в размер на 2690 лева, за награди - 1940 лева и 12750 лева за храна. При изслушване на вещото лице е обяснено, че сумите за награди се начисляват на щатния персонал въз основа на наредба, издадена по ЗМВР на всички служители, без значение на постигнатите резултати. Съгласно писмо от ОДМВР - П., на ищеца е било изплатено обезщетение по чл. 237 от ЗМВР за незаконното прекратяване на служебното правоотношение в размер на 4263.30 лева брутно и 3836.97 лева нетно, което е получено след исковия период за имуществени вреди. Окръжният съд е приел извадки от медийни публикации във връзка с развитието на процесния случай, като е бил споменаван с пълните му имена.

Окръжният съд е посочил, че съгласно чл. 2, ал. 1, т. 3, пр. 1 от ЗОДОВ, по която разпоредба е предявен иска, държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от разследващите органи, П. или съда, при обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или ако образуването на наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление. Според чл. 4, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Отговорността е обективна, като

елемент от фактическия състав е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган. Дори дейността да е извършена напълно добросъвестно и съобразно определени, конкретно необходими обстоятелства затова, ако тя обективно не съответства на изискванията на закона, ще възникне отговорност за обезщетяване на вреди. Отговорността е за вреди от неоснователно осъществена процесуална принуда. Държавата имала вторичното задължение за поправяне на вреди, породено от неспазване на първичното задължение на държавните органи и на длъжностите лица в дейността си да не прекрачват границите на закона. При обективната отговорност се прилага принципът на риска, а не на вината. Според ПзОС, когато е без значение дали увреждането се дължи на виновното поведение на длъжностно лице, то отговорността за вреди се поемала от този, който е създал риска. При обвинение в извършване на престъпление рискът е за П., на която е предоставена държавната функция по обвинение в наказателния процес. Процесуално легитимирана да представлява държавата е ПРБ, защото тя е поддържала неоснователното обвинение (ТР № 5/2013 г. ОСГК на ВКС). П. упражнява надзор върху разследващите органи и е компетентният орган, който повдига и поддържа обвинение за извършването на престъпление от общ характер. Следователно при неоснователно държавно обвинение, П. е правозащитният орган, които трябвало да промени практиката си и да вземе мерки за отстраняване причините за увреждането.

В тежест на непозволено увреждения от разследващите органи, П. или съда, при осъществяване на тяхната дейност е било да докаже: поведението - действие или бездействие на съответния орган, неговата противоправност, вредата и причинната връзка между тях, като наличието на вина у лицата от състава на съответния орган е без правно значение. Вредата представлявала промяна на имуществото, правата, телесната цялост и здраве, душевност и психическо състояние на човека. Промяната може да се осъществи чрез смущение, накърняване или унищожаване на посочените човешки блага. Вредите могат да бъдат както имуществени, така и неимуществени, стига да са пряка и непосредствена последица от самото увреждане. От своя страна, неимуществените вреди са болките и страданията, изобщо негативните психически преживявания, които търпи увреждения. В тежест на пострадалия е било да докаже засягането на съответното благо, като при доказаност и на останалите елементи от фактическия състав, искът за обезщетение е бил

доказан в своето основание. ПзОС е посочил, че съгласно разясненията, дадени в т. 4 от ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниквала от момента на влизане в сила на оправдателната присъда за извършено престъпление. В настоящия случай, с влизане в сила на въззивната присъда на АСНС № 5 от 11.05.2018 г. по внохд 42/17 г., с която се потвърждавала първоинстанционната присъда от 28.11.2016 г. по нохд № 857/2014 г. на СНС, с която ищецът е бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение, следвало да се считат за доказани увреждащите действия от П. спрямо ищеца. Следователно предявеният иск за неимуществени вреди е бил установен в своето основание и съдът е бил длъжен да определи неговия размер по справедливост, съгласно чл. 52 от ЗЗД.

Относно лошите условия в ареста, където ищецът е бил задържан и възражението на ПРБ за липсата на пасивна легитимация по този въпрос, ПзОС е намерил, че съгласно задължителните указания и разяснения, дадени с т. 11 (и раздел II от мотивите към нея) от ППВС № 4/23.12.1968 г., за да определи справедлив размер на паричното обезщетение за неимуществени вреди, които поначало нямали паричен еквивалент, съдът следвало да вземе предвид всички конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, установени по делото, които обуславяли тези вреди и да прецени тяхното значение за размера на обезщетението. Именно поради това, в т. 3, т. 11 и т. 13 и мотивите към тях от ТР № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС е било разяснено, че държавата чрез процесуалния си субституент ПРБ (в този смисъл ТР № 5/15.06.2015 г. на ОСГК на ВКС), отговаряла за всички неимуществени вреди, които ищецът търпял като пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение срещу него (по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ - когато той е оправдан или наказателното производство срещу него е прекратено), включително и за вредите от наложената му мярка за неотклонение „задържане под стража“, която също е била незаконна в тези случаи, като обезщетението се определяло глобално - общо по размер за всички претърпени неимуществени вреди в рамките на цялостното незаконно наказателно преследване. Окръжният съд е посочил, че съгласно т. 8 от ТП 2/19.05.2015 г. на ОСГК на ВКС и 1-ва и П-ра колегии на ВАС, делата по искове за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на органите по И.Н. при и по повод задържане с мярка за неотклонение

„задържане под стража“ са били подсъдни на административните съдилища. В мотивите към тази точка е било разяснено, че за вреди причинени на граждани от мярка за неотклонение (включително „задържане под стража“), държавата би отговаряла в хипотезите на чл. 2 от ЗОДОВ, ако вредите са настъпили в резултат от дейността на правозащитните органи, изброени в чл. 2 от ЗОДОВ (респ. чрез процесуалния си субституент ПРБ в хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ). Разяснено е било и че дейността на администрацията на затворите в общия случай при или по повод задържане с мярка за неотклонение „задържане под стража“ не попадала в приложното поле на чл. 2 от ЗОДОВ, тъй като тя не се определя като дейност на правозащитните органи, а е била дейност по управление на местата за лишаване от свобода, т. е. - административна дейност, вредите от която следва да се търсят по реда на чл. 1 от ЗОДОВ. ПзОС е намерил, че конкретните условия в ареста несъмнено са били пряк резултат от действията и бездействията на затворническата администрация. Това, обаче според първоинстанционния съд не изключвало и пряката причинно-следствена връзка между вредите, които търпял и от тези условия при престоя си в ареста задържаното лице (ищецът) по наложената му незаконна мярка за неотклонение „задържане под стража“ и незаконното обвинение по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, с което ПРБ е сложила началото на цялостното незаконно предприето наказателно преследване срещу него и за което се дължи едно общо, глобално определено по размер обезщетение за всички неимуществени вреди, които са резултат от него и в рамките на същото. Този извод следвал и от практическата невъзможност в повечето случаи да бъдат разграничени по вид и размер неимуществените вреди - психическите и физически болки и страдания, търпени от ищеца като пряко следствие от конкретните условия в ареста, и от самата незаконна мярка за неотклонение „задържане под стража“, именно поради налагането на която той е престоял при тези условия в ареста определен период от време. Тези неимуществени вреди според ПзОС са били причинени в резултат на дейността на двама субституенти (правозащитната дейност на ПРБ и управленската дейност на затворническата администрация) на единния субект на отговорността по ЗОДОВ - държавата и макар тази отговорност поначало да се реализирала по различен процесуален ред и пред различни по вид съдилища, съгласно чл. 53 от ЗЗД двамата субституенти отговарят солидарно за обезщетяването на тези вреди, като отговорността в крайна сметка е за

един и същи правен субект - държавата. Поради това, увреденото лице (ищецът), съгласно чл. 122, ал. 1 от ЗЗД можело и следвало да получи в рамките на глобално определяното му по размер обезщетение по чл. 52 от ЗЗД във вр. с чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, репарация и за болките и страданията си поради конкретните условия при престоя му в ареста, които са били неразривна част от болките и страданията, причинени му от незаконно предприетото от държавното обвинение, цялостно наказателно преследване срещу него и така било и Решение № 204/22.10.2019 г. на ВКС по гр.д. № 4636/18 г., IV г.о. В този смисъл възражението на ответника е било неоснователно и съдът следва да присъди обезщетение за неимуществени вреди, съобразявайки и вредите, търпени предвид лошите условия в ареста.

Според първостепенния съд „справедливостта” изисквала сходно разрешаване на аналогични случаи, като израз на общоприетата оценка и възприетото в обществото разбиране за обезвреда на неимуществени вреди от един и същи вид, поради което следвало да се съобразява и съдебната практика в сходни хипотези, а също и не бивало да се допуска размерът на обезщетението да бъде източник на обогатяване за пострадалия. Следвало да се отчита и това, че осъждането за заплащане на обезщетение съдържало в себе си признание за незаконността на деянието, от което са причинени вредите, което само по себе си е било вид морално обезщетяване, наред с паричното. Размерът на обезщетението показвал каква е цената на накърненото благо за обществото. Основните права и свободи на индивида имали не само индивидуална, но и публична стойност, защото било от онези ценности, върху които е изградена самата държава. Тъй като обезщетението за причинените на гражданите вреди, е било санкция и се понасяла от държавата, то трябвало да е достатъчно голямо, за да се стимулират и останалите членове на обществото, към зачитане на накърненото неимуществено право и предприемането на ефективни мерки за недопускане на такива нарушения занапред. ПзОС е приел, че е било напълно нормално по време на цялото наказателно производство ищецът, незаконно обвинен в извършване на престъпление, да изпитва неудобства, да се чувства унижен, да е изпитал притеснения, безпокойство, присъщи за всеки индивид, подложен на наказателна репресия. Когато незаконното обвинение е било за умишлено извършено престъпление в област, в която е била професионалната реализация на обвиняемия, следвало да се прецени как се е отразило то върху

възможностите му за професионални изяви и развитие в служебен план, авторитета и името на професионалист. При определени професии, като магистрати, адвокати, военни, полицейски, митнически служители и т. н., очакванията и изискванията на обществото към тях за почтеност и спазване на законите, са били изключително завишени. Незаконното обвинение на лица, упражняващи подобни професии в извършване на престъпление, имало по-силно негативно отражение върху неимуществената им сфера, а в още по-голяма степен за случаите, когато обвинението е било за извършване на умишлено престъпление от сферата на тяхната професионална реализация. В посочения смисъл била константната съдебна практика на ВКС - Решение № 174/12.12.2018 г. ВКС по гр.д. № 546/18 г., IV г.о. Предвид тежестта на повдигнато обвинение - престъпление по чл. 302, т. 1, пр. предп. във вр. с чл. 301, ал. 1, пр. 2, алт. 2 от НК - тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК - с предвидено наказание лишаване от свобода от 3 до 10 години, глоба до 20000 лева и лишаване от права, продължителността на наказателното преследване, вкл. в съдебна фаза - 7 години, медийната разгласа, вида и продължителността на наложените мерки за неотклонение - задържане под стража за 5 месеца и половина в арест без елементарни условия за пребиваване на човешко същество - проветриво с чист въздух помещение, течаща вода, достъп до санитарен възел без разрешителен режим и т.н., отражението на незаконното обвинение върху психиката на ищеца, предвид факта, че се касаело до обвинение в умишлено престъпление от сферата на професионалната област на ищеца, съобразявайки и съдебната практика в сходни казуси - напр. Решение № 169/29.11.2018 г. на ВКС по гр.д. № 4593/2017 г., III г.о. - полицай, привличане като обвиняем 2011 г. за престъпление подкуп, 5 години и 1 месец наказателно производство, задържане под стража за 72 ч., последвано от определяне на гаранция, прекратено досъдебно производство - 25000 лева, обезщетението за претърпените неимуществени вреди следвало да се определи в размер на 35000 лева.

Относно имуществените вреди, ПзОС е мотивирал решението си, като е посочил, че пропусната полза да се увеличи имуществото на ищеца за периода от задържането му на 08.06.2011 г. до възстановяването му на длъжността отпреди уволнението - 9 години и 7 месеца, е била съизмерима с трудовото възнаграждение, което е следвало да получи на заеманата длъжност, ако вредоносното събитие не беше настъпило. Според т. 11 на ТР

№ 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетението за имуществени вреди се определяло с оглед особеностите на всеки конкретен случай и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Посочено е от първоинстанционния съд, че съгласно нормата на чл. 214, ал. 4 от ЗМВР във всички случаи, държавен служител, на когото е наложена мярка за неотклонение "задържане под стража" или "домашен арест" по реда на НПК, се отстранявало временно от длъжност с писмена заповед на съответния орган по чл. 158 и чл. 159, докато съответната мярка бъде отменена или заменена с гаранция или подписка. Държавният служител не получавал заплата за времето, през което е бил отстранен - чл. 214, ал. 5 от ЗМВР, а съгласно чл. 237, ал. 6 от ЗМВР, в случаите на отстраняване от длъжност по реда на НПК и по чл. 214, ал. 4, когато наказателното производство спрямо отстранения служител било прекратено или той бъде оправдан, или при отпадане на основанието за отстраняването му държавният служител можел да предяви пред съответния съд иск за обезщетение при условията и по реда на ЗОДОВ. Според П.ОС при незаконно повдигнато и поддържано обвинение ПРБ носела имуществена отговорност за периода на отстраняването на служителя от работа, тъй като органът по назначаването не действал по своя преценка, а по силата на закона, следствие действията на органите на досъдебното производство. Окръжният съд по въпроса за наличието на причинна връзка между неоснователното обвинение и неполученото месечно трудово възнаграждение, поради прекратяване на служебното правоотношение, извън сроковете за обезщетение поради незаконно уволнение е посочил, че с Решение № 53/5.05.2020 г. на ВКС по гр.д. № 2747/19 г., IV г.о. е било отговорено утвърдително. В случая, уволнението на ищеца макар и резултат от преценката на дисциплинарно-наказващия орган е било пряко следствие на воденото наказателно производство, поради което е била налична причинна връзка между поведението на ответника и претърпените вреди. Закономерен извод в тази насока се извежда от мотивите на уволнителната заповед, които са основно базирани били на приетото в акта, с който ищецът е бил привлечен към наказателна отговорност и доказателствата, събрани в досъдебното производство. Ако срещу ищеца не е било повдигнато незаконно обвинение, то не би се стигнало до уволнение на това основание и следователно до реализиране на вреди от пропуснати ползи. Съгласно чл. 176 от ЗМВР, brutното месечно възнаграждение на държавните

служители на МВР се състояло от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. П.ОС е намерил, че допълнителните възнаграждения, получавани от служителите в МВР - т. н. материално стимулиране, вкл. тези за награди, доколкото се получават от всеки един служител на нормативно основание и храна също подлежали на изплащане на ищеца, като пропусната полза, тъй като безспорно се установило от заключението на вещото лице, че ако ищецът би бил на работа, той е щял да получи същите, а неполучаването им се дължало изцяло на повдигнатото незаконно обвинение и отстраняването му от работа. Аргумент за дължимостта на същите ПзОС извличал от аналогична хипотеза, разгледана с Решение на Съда на Европейския съюз от 25.06.2020 г. по съединени дела С-762/18 и С-37/19, в което се приемало, че периодът от датата на незаконното уволнение до датата на възстановяването на работника на работа трябвало да се приравни на период на действително полагане на труд за целите на определянето на правото на платен годишен отпуск, тъй като обстоятелството, че съответният работник не е полагал действително труд за работодателя си, се дължали на действията на последния, довели до незаконното уволнение, без които работникът е щял да работи през посочения период и да упражни правото си на платен годишен отпуск, поради което този работник имал право на парично обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск за периода от датата на незаконното уволнение до датата на възстановяването му на работа. Първоинстанционния съд съобразил на основание чл. 235, ал. 3 от ГПК направеното от ищеца признание за получено обезщетение по чл. 237 от ЗМВР, като от така установения размер на имуществена вреда от 134633.12 лева следвало да се приспадне полученото след завеждане на делото обезщетение по чл. 237 от ЗМВР за оставяне без работа поради незаконното прекратяване на служебното правоотношение в размер на 4263.30 лева брутно. Следователно искът за имуществени вреди според ПзОС е бил основателен за сумата от 130369.82 лева, а до разликата от 145824 лева, като неоснователен следвало да се отхвърли.

По отношение на законната лихва за забава и възражението за давност П.ОС е посочил, че началният момент на забавата и дължимостта на законните лихви върху вземането по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ е бил от влизане в сила на оправдателната присъда за извършеното престъпление (т. 4 от ТР № 3/2004 г. ОСГК на ВКС). Това важало и за претендираното

обезщетение за имуществени вреди – като е цитирал Решение № 42/01.07.2019 г. по гр.д. № 1914/18 г. на III г.о.,и конкретната дата е била 29.05.2018 г. Давността за погасяване на вземането за лихва върху обезщетение за неимуществени и имуществени вреди, съгласно чл. 111, б. ”в” ЗЗД е била тригодишна. С исковата молба, постъпила в съда на 13.12.2021 г. ищецът е бил претендирал материалноправната последица от уважаване на иска за неимуществени вреди от 25.05.2018 г. според ищеца това е била датата на влизане в сила на присъдата до окончателното изплащане на сумата, както и обезщетение по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД върху главницата за имуществени вреди за периода от 08.06.2011 г. до датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. и от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане. Възражението на ПРБ за погасяване по давност на мораторното вземане за обезщетение е било основателно, като са били погасени лихвите, натрупани до 13.12.2018 г. Следователно, ответникът дължал лихвата върху главницата от 35000 лева за неимуществени вреди от 13.12.2018 г. до окончателното плащане, респ. лихвата върху главницата от 130369.82 лева за имуществени вреди за периода от 13.12.2018 г. до 13.12.2021 г., която се изчислява на сума в размер на 39726.58 лева, респ. лихвата върху главницата от 130369.82 лева от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане.

Пловдивският апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства взе предвид наведените във въззивните жалби пороци на атакувания съдебен акт и съобрази разпоредбата на чл. 269 от ГПК, съгласно която въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбите. Според чл. 269, изр. 2 от ГПК по отношение на правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан от посоченото от всяка от страните във въззивната ѝ жалба, като служебно има правомощие да провери спазването на императивните материалноправни разпоредби, приложими към процесното правоотношение. Настоящият съдебен състав приема, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Настоящата инстанция възприема установената фактическа обстановка от първоинстанционния съд. С оглед крайния резултат по делото тя следва да бъде допълнена с относими и значими обстоятелства. На л. 74 от

приложеното н.д. 374/2011 г. на П.ОС и л. 110 от приложената дисциплинарната преписка, образувана със Заповед 3-1689/27.06.2011 г. се съдържа Кадровата справка на ищеца-въззивник И. В. А.. В непосредствен период преди задържането му на 08.06.2011 г., като полицай той е бил наказван дисциплинарно два пъти – през 2010 г. с „писмено предупреждение за срок от 3 месеца“ от Началник група „ПП“ и през 2011 с „порицание за срок от 6 месеца“ от Зам.-директора на ОДМВР – П..

Във въззивното производство бе допусната, изслушана и приета неоспорена от страните съдебно психологична експертиза относно психо-емоционалните отражения от воденото срещу А. наказателно производство и евентуалните стресови нива. Според вещото лице изненадващо е било първоначалното задържане под стража, отразило се е на достойнството му, бил е унижен. Имало лоши битови условия в ареста, прекъсната връзка със семейството му, отразяване в медиите. Бил дисциплинарно уволнен, което накърнило достойнството му като мъж. В заключението е изразено становище, че ищецът-въззивник бил получил „забрана да обжалва съдебни решения и да търси законово правата си“, както и че „не е имал възможност да бъде трудово ангажиран на друго работно място“. Социалният му живот бил затормозен от етиктирания имидж, който се налагало да опровергава ежедневно. Имало е епизоди на повишени нива на тревожност покрай съдебните процедури. Към настоящия момент неудоволствените емоции били преодоляни във времето и нямало данни за нарушена тежка дезаптация, която да нарушава качеството на психичната му дейност и функциониране изобщо.

Констатира се, че А. се е явявал лично, заедно с упълномощен адвокат във всички административни съдебни дела, свързани с дисциплинарното му уволнение – по адм.д. 785/2011 г. на Административен съд – П. – в открито съдебно заседание (ОСЗ) на 09.12.2011 г., по адм.д. 2194/2012 г. на Върховен административен съд – в ОСЗ на 05.12.2012 г. и по адм.д. 6560/2013 г. пред Върховен административен съд, 5-членен състав по молба за отмяна – в ОСЗ на 13.06.2013 г. Не се констатира и не се доказва по делото забрана спрямо А., както да обжалва съдебни решения, така и забрана да упражнява гарантираното и защитено конституционно право на труд съгласно чл. 16 и чл. 48 от КРБ. Ето защо позоваването на тези твърдения на ищеца-въззивник от ВЛ в заключението му не могат да бъдат приети.

Настоящата инстанция приема изводите в обжалваното решение относно обективната отговорност на държавата при оправдаване на лицето след обвинение в извършване на тежко престъпление. Спорен е размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди. Спорен е въпросът за дължимостта на обезщетение за имуществени вреди под формата на пропуснатата полза от неполучено брутно трудово възнаграждение, вкл. нормативни добавки и допълнително материално стимулиране, от които ищецът е лишен за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г.

Съгласно § 1 от ДР на ЗОДОВ във вр. чл. 52 от ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Приложимите критерии са свързани с тежестта на обвинението, продължителността на наказателното преследване, личността на увредения, настъпилите промени в обществения статус и репутацията на лицето, негативното отражение в резултат на воденото наказателно производство върху душевното състояние на обвинения, свързани със страх от неоснователно осъждане, засегнатата чест и достойнство, неизбежни ограничения в личния, обществен и професионалния живот. От доказателствата по делото се установява, че наказателното производство в досъдебна и съдебна фаза спрямо А. е продължило почти седем години, бил е обвинен в тежко умишлено престъпление с завишена степен на обществена опасност – подкуп като лице, призвано да се бори със закононарушенията – младши автоконтрольор, осъществена е масирана информационна разгласа - предвидима и допуснатата от ПРБ, като именно от прокурора зависи първоначалната разгласа в ДП на следствените материали съгласно правомощията му по чл. 198, ал. 1 от НПК. Взетата мярка за неотклонение „задържане под стража“ е продължила 5 месеца и 10 дни, след което е последвала гаранция в размер на 2000 лева, а от 25.07.2013 г. мярката неотклонение спрямо А. е била изцяло отменена.

Според въззивника-ответник – ПРБ той не следва да отговаря за неблагоприятните условия в ареста в град П.. Трайно прието е в практиката на съдилищата, че обезщетението по ЗОДОВ се определя глобално, в рамките на конкретното наказателно производство. Към 2011 г., когато е била осъществена мярката „задържане под стража“ спрямо А., не са съществували конкретни правни разпоредби, предвиждащи специален ред на защита срещу изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение, както и методика

за реализиране на отговорността за дейността на специализираните органи по И.Н., каквито са въведени през 2017 г. в ЗИНЗС – новелите на чл. 276 и сл., както и съответни изменения през същата година в глава XI от АПК, т.е. липсвали са реални национални правни механизми за директна и ефективна защита. Ето защо, като пряка и непосредствена последица от взетата първоначално, а после поискана и получена от ПРБ през 2011 г. постоянна мярка за неотклонение „задържане под стража“ е привеждането на А. в ареста в град П., където условията са били изключително тежки и неприемливи, като той е следвало да търпи ограниченията и несгодите свързани с изтърпяването ѝ. Това обстоятелство правилно е съобразено от първоинстанционния съд при определяне отговорността на ответника. В този смисъл е и т. 13 от ТР 3/22.04.2004 г. по тълк.д. 3/2004 г. на ОСГК на ВКС, а именно в хипотеза на оправдаване на лицето, обезщетението за неимуществени вреди включва и обезщетението за вреди от незаконно наложената мярка за неотклонение „задържане под стража“.

Следва да бъдат преценени също при определяне размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди от една страна дисциплинарния статут на ищеца-въззивник според кадровото му досие; обстоятелствата за преодолените негативни емоции към сегашния момент, липса на тежка дезаптация, нарушаваща качеството на психическата му дейност съгласно заключението на СПЕ от една страна, а от друга - вредоносните неимуществени резултати на несигурност, тревожност, социална и професионална стигматизация спрямо въззивника-ищец в повече от нормалните. Налице са достатъчно обективни факти, обосноваващи негативно въздействие върху преследвания, свързано с притеснения от изхода на производството, тревога, потиснатост, накърняване на моралните и нравствени ценности в причинно-следствената им връзка с наказателното производство.

Ето защо настоящият състав намира, че справедливия размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди от И. А. следва да бъде в размер на 35000 лева, така както е преценил първостепенния съд и ето защо в тази част обжалваното решение следва да бъде потвърдено. Следва да се отбележи репутационният статус на ищеца-ответник – „младши контролор“ в противовес на цитираната от неговите пълномощници практика относно получени значими суми като обезщетение за неимуществени вреди

несправедливо обвинени лица, заемащи висши публични длъжности е налице Р-53/07.05.19. по гр.д. 3528/18 г., ГК, III г.о. на ВКС, в което приетия за справедлив размер на обезщетението за неимуществени вреди в сходен случай с „младши автоконтрольор“ е в сравнително по-нисък размер.

Относно спора между страните за претендираните причинени имуществени вреди под формата на пропусната полза от неполучено брутно трудово възнаграждение, вкл. нормативни добавки и допълнително материално стимулиране, от които А. е лишен за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г.:

Съгласно чл. 2 от ЗОДОВ държавата отговаря за вреди от дейността на правозащитните органи, когато те са причинени от тази дейност.

Причиняването, или причинната връзка означава, че незаконното обвинение е необходимо условие за настъпването на друг факт – в случая дисциплинарно производство, приключило с уволнение на А., а оттам и следствието – типичната последица на пропускане на неполучено брутно трудово възнаграждение, вкл. нормативни добавки и допълнително материално стимулиране за почти десетгодишен период. Ако незаконното обвинение не е необходимо условие за уволнението на ищеца-въззивник и уволнението му е със самостоятелен характер, то е налице прекъсване на причинната връзка. Следва да се посочи, че вредата трябва да е пряка – да следва закономерно от деликтното поведение на ПРБ и непосредствена – когато негативният резултат директно предпоставя именно тази вреда без намеса на други въздействащи фактори.

Не се констатира по делото ПРБ да е предприела мярка спрямо А. в рамките на досъдебното производство, а именно „отстраняване на обвиняемия от длъжност“. Само и единствено в този случай действията на ПРБ по НПК биха били основание в условията на обвързана компетентност за дисциплинарно уволнение на А. съгласно приложимия ЗМВР (2006-2014), чл. 227, ал. 2 и то при условия на влязла в сила осъдителна присъда.

В конкретния случай, съгласно текста на чл. 227, ал. 1 от посочения приложим ЗМВР (отм. 2014), повдигнатото обвинение за тежко умишлено престъпление не е основание за дисциплинарно уволнение. Затова ПРБ не следва да отговаря за вредите от незаконното уволнение. Причинната връзка между незаконното обвинение и уволнението от служба е била прекъсната,

защото повдигането на обвинение не е необходимо условие за прекратяване на служебното правоотношение, а незаконното уволнение е увреждащо действие, което има самостоятелен характер. Относно незаконността на уволнението си А. е имал възможност и е реализирал всички свои права по обжалване на заповедта за дисциплинарното си уволнение по реда на АПК. За пълнота следва да се посочи предвидения размер на обезщетение по чл. 254, ал. 1 от ЗМВР (2006-2014) и той е във величина на не повече основното месечно възнаграждение и допълнителните възнаграждения за продължителна служба и за специфични условия на труд, но за не повече от шест месеца.

Ето защо в тази част първоинстанционното решение е неправилно, като същото следва да бъде отменено, а искът за имуществени вреди – отхвърлен като неоснователен.

С оглед изхода на спора пред настоящата инстанция следва на основание чл. 9а, ал. 2 от ЗОДОВ И. В. А. да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на Съдебната власт по сметка на Апелативен съд – Пловдив сумата от 497,80 лева представляваща възнаграждение за вещо лице по допусната съдебно-психологическа експертиза. Следва на ищеца-въззивник да бъдат присъдени разноски съразмерно с уважената част от исковете за първоинстанционното производство за адвокатско възнаграждение в размер на 604.98 лева, както и да бъде осъден да заплати в полза на бюджета на Съдебната власт по сметка на Окръжен съд – П. сумата от 187,37 лева разноски за вещо лице пред първа инстанция.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 437/05.12.2022 г. по гр.д. 20215200100834 по описа за 2021 г. на Окръжен съд – П. в частта, в която е осъдена П. на Р.Б., с адрес: ****, да заплати на И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., **** сумата в размер на 130369.82-сто и тридесет хиляди триста шестдесет и девет лева и осемдесет и две стотинки, представляваща обезщетение за имуществени вреди под формата на пропусната полза от неполучено брутно трудово възнаграждение, включително нормативни добавки и допълнително материално стимулиране, от които ищецът е лишен за периода от 08.06.2011

г. до 21.01.2021 г., на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата от 130369.82 лева от датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. до окончателното плащане, както и сумата от 39726.58-тридесет и девет хиляди седемстотин двадесет и шест лева и петдесет и осем стотинки, представляваща мораторна лихва върху главницата от 130369.82 лева за периода от 13.12.2018 г. до датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. на основание чл. 86 от ЗЗД, както и да му заплати сумата от 3545.12 лева - адвокатско възнаграждение съразмерно на уважената част от исковете, а също и в частта, с която П. на Р.Б. е осъдена да заплати по сметка на Окръжен съд - П. разноси за вещо лице в размер на 187.37-сто осемдесет и седем лева и тридесет и седем стотинки, на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска на И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., **** срещу П. на Р.Б., с адрес: **** за заплащане на сумата в размер на 130369.82-сто и тридесет хиляди триста шестдесет и девет лева и осемдесет и две стотинки, представляваща обезщетение за имуществени вреди под формата на пропусната полза от неполучено брутно трудово възнаграждение, включително нормативни добавки и допълнително материално стимулиране, от които ищецът е лишен за периода от 08.06.2011 г. до 21.01.2021 г., на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ, ведно със законната лихва върху главницата от 130369.82 лева от датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г. до окончателното плащане, както и сумата от 39726.58-тридесет и девет хиляди седемстотин двадесет и шест лева и петдесет и осем стотинки, представляваща мораторна лихва върху главницата от 130369.82 лева за периода от 13.12.2018 г. до датата на подаване на исковата молба - 13.12.2021 г., на основание чл. 86 от ЗЗД.

ОСЪЖДА П. на Р.Б., с адрес: **** да заплати на И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., **** сумата в размер на 604.98 лева - адвокатско възнаграждение в първоинстанционното производство съразмерно на уважената част от исковете.

ОСЪЖДА И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., **** да заплати на бюджета на Съдебната власт по сметка на Окръжен съд – П. сумата от 187,37 лева разноси за вещо лице в първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА И. В. А. с ЕГН - *****, с постоянен адрес: град П., **** да заплати на бюджета Съдебната власт по сметка на Апелативен съд – Пловдив сумата от 497,80 лева представляваща възнаграждение за вещо лице във въззивното производство.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 437/05.12.2022 г. по гр.д. 20215200100834 по описа за 2021 г. на Окръжен съд – П. в останалите обжалвани части.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Р.Б. при условията на чл. 280 от ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____